

TYGODNIK

WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Przy granicy z Polską powstanie nowy poligon **str. 2**
- Na Stadionie Narodowym w Wilnie wzniesiono pierwszą trybunę **str. 3**
- Imponujący pokaz świateł **str. 7**

Rota

- Waldemar Tomaszewski spotkał się z Papieżem Leonem XIV **str. 1**
- Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczukach ma 60 lat **str. 1**

- Pasterki w kościołach Wileńszczyzny **str. 2**

PRENUMERATA 2026

Do 19 grudnia trwa prenumerata na styczeń 2026 roku.

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

**DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE**

Spotkanie opłatkowe Związku Polaków na Litwie

FOT. WIKTOR JUSIEL

W niedzielę, 14 grudnia, w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, na tradycyjnym spotkaniu opłatkowym zebrali się członkowie, przyjaciele i sympatycy Związku Polaków na Litwie – sztandarowej polskiej organizacji społecznej na Litwie. Symbolicznemu łamaniu się opłatkiem i składaniu świątecznych życzeń towarzyszył podniosły nastrój i poczucie jedności.

Zebranych na sali aktywnych działaczy polskiego środowiska na Litwie, licznych przyjaciół i sympatyków organizacji oraz gości przywitali Edyta Tamošiūnaitė i Waldemar

Śliżewski, którzy wspólnie poprowadzili uroczystość.

„Szanowni Państwo, łączy nas dziś wyjątkowy grudniowy wieczór, który tworzy wspaniałą atmosferę.”
(Ciąg dalszy na str. 5)

„Ciepło serc” w Centrum Dobrostanu Rodziny i Dziecka

Opiekun zastępczy – to nie tytuł, ani funkcja

12 grudnia Centrum Dobrostanu Rodziny i Dziecka Rejonu Solecznickiego zorganizowało świąteczne spotkanie bożonarodzeniowe „Ciepło serc”, podczas którego – wspólnie z rodzinami zastępczymi, ambasadorami rodzicielstwa zastępczego oraz gośćmi społeczności lokalnej – dzielono się wdzięcznością, chwilami bliskości i radosnym oczekiwaniem na Święta Bożego Narodzenia.

(Dokończenie na str. 4)

Litwa oficjalnie stała się członkiem Europejskich Sił Żandarmerii

Litwa, reprezentowana przez Służbę Bezpieczeństwa Publicznego (VST), oficjalnie stała się pełnoprawnym członkiem Europejskich Sił Żandarmerii (Eurogendfor), pełniących funkcje policji wojskowej i uzyskała pełne prawa decyzyjne na równi z innymi państwami członkowskimi.

Jak poinformowała VST, przystąpienie Litwy do Europejskich Sił Żandarmerii zostało zatwierdzone na posiedzeniu najwyższego szczebla Komitetu Międzyagencji Eurogendfor (CIMIN), które odbyło się w Portugalii 11 grudnia. Podczas spotkania dokumenty członkowskie

FOT. VSAF

podpisali dowódca VST Viktoras Grabauskas i dowódca portugalskiej Gwardii Narodowej Republikańskiej Rui Alberto Ribeiro Veloso.

Litwa, stając się pełnoprawnym członkiem Eurogendfor, uzyskała pełne prawa decyzyjne na równi z innymi państwami członkowskimi.
(Dokończenie na str. 2)

SZANOWNI CZYTELNICY!

Już rozpoczęła się prenumerata na 2026 rok. Zachęcamy Państwa do zaprenumerowania poczytnej nie tylko na Wileńszczyźnie gazety, jaką właśnie jest „Tygodnik Wileńszczyzny”. Zakupcie prenumeratę dla siebie, dla kogoś z rodziny, dla przyjaciela i... dla znajomych. Nie są to wysokie koszty. Cena miesięcznej prenumeraty to 1,93 euro, rocznej – 23,12 euro (indeks 0233). Dla emerytów, osób niepełnosprawnych koszty miesięcznej prenumeraty wynoszą 1,85 euro, rocznej – 22,85 euro (indeks 0322). Każde wydane euro na prenumeratę jest niezwykle ważne dla nas. „Tygodnik Wileńszczyzny” można zaprenumerować na dowolnej poczcie w całym kraju.

Redakcja

Eksperci ostrzegają: oszuści już przygotowują się do polowania na pieniądze z drugiego filaru emerytalnego

Pozostał niecały miesiąc do otwarcia „okienka” systemu emerytalnego na Litwie, w trakcie którego mieszkańcy będą mogli wypłacić część swoich środków z drugiego filaru. Eksperci nie mają wątpliwości, że część tych pieniędzy trafi na konta oszustów. Co zrobić, aby nie wpaść w ich pułapkę?

Procedura, która wejdzie w życie od Nowego Roku, umożliwiającą uczestnikom systemu emerytalnego, którzy dodatkowo gromadzą środki, wypłatę części swoich środków z drugiego filaru, powinna znacząco ożywić litew-

ską gospodarkę. Eksperci przewidują, że na rynek może trafić miliard euro, a nawet więcej. W miarę jak ludzie będą szukać możliwości zainwestowania wypłaconych środków, prawdopodobne jest, że część z nich skusi się na „specjalne okazje inwestycyjne”, które cyberprzestępcy niemal na pewno już dla nich przygotowują.

Należy pamiętać, że ani banki, ani fundusze emerytalne, ani Soda nigdy nie proszą ludzi o ujawnienie jakichkolwiek danych osobowych ani o podjęcie decyzji „tu i teraz”.

„Okno” na wypłatę środków z

drugiego filaru wynosi dwa lata, więc jest wystarczająco dużo czasu, aby zdecydować, co zrobić ze zgromadzonymi środkami. Wszystkie informacje niezbędne do podjęcia decyzji można znaleźć na oficjalnych stronach internetowych odpowiednich instytucji. Należy również starać się uzyskiwać do nich dostęp wyłącznie w sposób zweryfikowany – nie należy klikać w podejrzone linki otrzymane e-mailem, telefonicznie ani w mediach społecznościowych.

Na podst. madeinvilnius.lt

Policja szuka świadków tragicznego wypadku w rejonie wileńskim

Policja zwraca się do mieszkańców o pomoc w wyjaśnieniu istotnych okoliczności śmiertelnego potrącenia, do którego doszło w poniedziałek, 15 grudnia, rano w rejonie wileńskim.

W godzinach porannych we wsi Zaściuny w rejonie wileńskim (gmina Mariampol), nieopodal przystanku autobusowego „Antroji Žalioji”, znaleziono ciało martwej

kobiety z licznymi obrażeniami. Kobieta prawdopodobnie została śmiertelnie potrącona przez niezidentyfikowany samochód, który odjechał z miejsca zdarzenia.

Policja prosi o pomoc mieszkańców. Osoby, które w poniedziałek nagrały kamerą samochodową odcinek drogi między Rudaminem i Turgielami w godzinach od 6.40 do 7.10 lub za-

uważyli samochód z uszkodzoną prawą stroną (szyba przednia, reflektory, zderzak przedni, lusterko boczne), proszone są o kontakt ze st. śledczą Rasą Lauraitienė z Wydziału Śledczego ds. Przestępstw Ciężkich Głównego Komisariatu Policji Okręgu Wileńskiego, tel. +370 700 58541, e-mail: rasa.lauraitiene@policija.lt lub dzwonić pod numer alarmowy 112.

Przy granicy z Polską powstanie nowy poligon

W miejscowości Kopciowo w rejonie łódzkiem, nieopodal granicy z Polską, powstanie nowy poligon wojskowy – zdecydowała litewska Rada Obrony Państwa pod przewodnictwem prezydenta Gitanasa Nausėdy.

– W ocenie Sił Zbrojnych Litwy, z punktu widzenia militarnego i bezpieczeństwa, wybrany teren jest najodpowiedniejszą lo-

kalizacją; jest częścią tzw. przesmyku suwalskiego, graniczącego z Polską i Białorusią – oświadczył na konferencji prasowej doradca prezydenta Litwy Deividas Matulionis.

Podkreślił, że „Litwa, Polska i NATO zwracają szczególną uwagę na obronę przesmyku suwalskiego, a utworzenie poligonu [w Kopciowie] zwiększy bezpieczeństwo w tej części kraju”.

Resort obrony Litwy poinformował, że zgodnie z założeniem na nowym poligonie mają się odbywać ćwiczenia i szkolenia wojskowe z udziałem nawet 3,5-4 tys. żołnierzy, czyli brygady. Większe ćwiczenia odbywałyby się pięć razy do roku, do 10 dni. Ćwiczenia na mniejszą skalę odbywałyby się regularnie.

Na podst. Nasz Dziennik

Zmiany w drugim filarze: osoby z poważnymi chorobami będą mogły pobrać pieniądze bez płacenia podatku

Od przyszłego roku osoby ciężko chore, objęte drugim filarem emerytalnym, będą mogły pobrać wszystkie zgromadzone środki bez podatku. Minister Ochrony Społecznej i Pracy oraz Minister Zdrowia zatwierdzili listę poważnych chorób, która to przewiduje.

„Również Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w ważnych okolicznościach mieszkańcy muszą mieć możliwość wycofania się z systemu. Poważna choroba jest jedną z takich okoliczności. Do tej pory nie było możliwości pobrania środków z oszczędności emerytalnych w przypadku choroby lub poważnej niepełnosprawności” – powiedziała w oświadczeniu ministra Ochrony Społecznej i Pracy Jūratė Zailskienė.

Lista poważnych chorób została opracowana przez grupę roboczą Ministerstwa Zdrowia. Podczas jej opracowywania konsultowano się z organizacjami reprezentującymi pracowników służby zdrowia. Według ministra Zdrowia Mariji Jakubauskienė, lista została sporządzona w oparciu o wiedzę ekspercką, doświadczenie zawodowe oraz statystyki zachorowalności i umieralności.

Ministra zaznaczyła również, że informacje o chorobach i ich stadium będą dostępne w systemie e-zdrowia, a mieszkańcy będą mogli je otrzymać automatycznie.

Przepisy ustawy o gromadzeniu świadczeń emerytalnych zaczną obowiązywać 1 stycznia 2026 r. Osoby, które chcą skorzystać z tych przepisów i pobrać środki zgromadzone w II filarze emerytalnym, będą musiały złożyć wniosek do swojego towarzystwa emerytalnego.

Na podst. sam.lrv.lt

Kolejny rekord ciepła na Litwie

Na Litwie zarejestrowano nowy rekord ciepła dla 11 grudnia. Jak podała Litewska Służba Hydrometeorologiczna, w Łódziejach temperatura powietrza wzrosła do 9,9 °C.

Do tej pory rekord należał do Kowna, gdzie 81 lat temu odnotowano temperaturę 9,3 °C.

Rekord ciepła odnotowano również dla 10 grudnia – w Kibartach temperatura powietrza wzrosła do 10,3 °C.

W tym roku padły już 23 rekordy ciepła na Litwie. W 2024 roku było 18 takich rekordów, w 2023 roku – 16, w 2022 roku – 13, w 2021 roku – zaledwie 6.

Na podst. meteo.lt

Litwa oficjalnie stała się członkiem Europejskich Sił Żandarmerii

(Dokończenie ze str. 1)

skala równe prawa głosu i podejmowania decyzji na szczeblu CIMIN, możliwość aktywnego uczestnictwa w operacjach międzynarodowych oraz w działalności centrali i personelu Eurogendfor.

VST zobowiązało się również do oddelegowania w najbliższej

przyszłości trzech funkcjonariuszy do centrali organizacji w Vicenzie we Włoszech.

VST uczestniczy w Eurogendfor od 2009 roku jako partner.

Obecnie pełnoprawnymi członkami Eurogendfor są również Francja, Włochy, Hiszpania, Portugalia, Holandia, Rumunia i Polska.

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Źdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvins 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Sejm zwiększył jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka

Od 1 czerwca 2026 roku jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka wzrośnie do 1036 euro.

Odpowiednie poprawki do ustawy zostały przyjęte przez Sejm, jednogłośnie poparło je 107 posłów.

Na każde urodzone dziecko przysługiwać będzie świadczenie z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 14 podstawowych świadczeń socjalnych (BSI). Teraz wynosi ono 11 BSI. Oznacza to, że tzw. „becikowe”

wzrośnie o około 266 euro – z 770 do 1036 euro. Świadczenie

to wzrośnie o tę samą kwotę w przypadku adopcji lub opieki zastępczej.

Zdaniem parlamentarzystów, wyższe świadczenie odciąży fi-

nansowo rodziny wychowujące dzieci.

Przyjęte poprawki do ustawy wejdą życie w od 1 czerwca 2026 roku. Natomiast od 1 stycznia 2026 r. jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka wzrośnie z 770 do 814 euro z powodu waloryzacji kwoty BSI.

Wysokość BSI jest zatwierdzana przez rząd. W 2025 roku wynosi ona 70 euro, a w przyszłym roku ma wzrosnąć do 74 euro.

Na podst. lrs.lt

Europa Środkowa i Wschodnia szykuje się na falę grypy

Europa Środkowa i Wschodnia szuka się na falę zakażeń nowym, wysoce zaraźliwym i odpornym na szczepionki wirusem grypy, który rozprzestrzenia się po całym kontynencie, donosi TVP World.

Institucje europejskie i regionalne służby zdrowia ostrzegają, że tegoroczny sezon grypowy będzie dłuższy i cięższy niż zwykle. Sezon grypowy rozpoczął się niezwykle wcześnie w Europie Zachodniej, a w Wielkiej Brytanii i Hiszpanii choroba osiągnęła poziom epidemii.

Wirusolodzy są szczególnie zaniepokojeni szczepem podklasy K wirusa grypy A, który zmutował latem, po tym, jak szczepionki przeciw grypie były już opra-

cowane. To osłabiło skuteczność szczepionek przeciw grypie.

Rozprzestrzeniająca się odmiana grypy staje się dominująca na półkuli północnej. Liczba

zachorowań rośnie również w Europie Środkowej i Wschodniej.

W Polsce służby zdrowia również biją na alarm, ponieważ licz-

ba zachorowań rośnie w sąsiednich Niemczech i Czechach. Na Węgrzech zachorowania na grype gwałtownie wzrosły w listopadzie, a prawie połowę chorych stanowią dzieci poniżej 14. roku życia, a 25 proc. chorych – osoby w wieku od 15 do 34 lat.

Eksperti apelują do ludzi o zaszczepienie się, ponieważ szczepionka może złagodzić przebieg choroby.

Na Litwie również gwałtownie rośnie liczba chorych na grype. Jak informuje Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego, w ubiegłym tygodniu trzykrotnie wzrosła liczba chorych na grype, szczególnie wśród dzieci.

Na podst. ELTA, inf. wł.

Stan wyjątkowy na Litwie. Sejm rozważy przyznanie żołnierzom specjalnych uprawnień

W związku z decyzją rządu o ogłoszeniu na Litwie stanu wyjątkowego z powodu kryzysu związanego z balonami przemysłowymi, Sejm pilnie rozpatrzy wnioski o przyznanie specjalnych uprawnień żołnierzom wspomagającym policję i straż graniczną.

Projekt ten został przedstawiony parlamentarzystom w sali plenarnej Sejmu przez wiceministra obrony narodowej Karolisa Alekse.

„Żołnierze mogliby wydawać polecenia osobom fizycznym i prawnym, innym organizacjom

i ich jednostkom, ścigać i zatrzymywać osoby, czasowo ograniczać dostęp do określonego te-

rytorium lub obiektu. Mogliby również sprawdzać dokumenty pojazdów, broń i inne przedmio-

ty, przeprowadzać osobiste przeszukania i kontrole ich rzeczy, zatrzymywać, sprawdzać i kontrolować pojazdy oraz stosować środki specjalne – bezzałogowe statki powietrzne, urządzenia zagłuszające” – powiedział K. Aleksa, prezentując projekt na mównicy Sejmu.

Według K. Aleksey, uprawnienia te będą przysługiwać na maksymalny okres określony w ustawie – trzy miesiące. Ponadto, jak podkreślił, w razie potrzeby okres ten może zostać przedłużony w niezbędnym zakresie.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Białoruś uwolniła 123 więźniów politycznych. W ich gronie są obywatele Polski i Litwy

Władze Białorusi uwolniły w sobotę, 13 grudnia, 123 więźniów politycznych. W ich gronie są obywatele Polski i Litwy, a także laureat Pokojowej Nagrody Nobla Aleś Białacki.

W oświadczeniu służby prasowej prezydenta Białorusi Aleksandra Łukaszenki podano, że uwolnienie więźniów wynikało z porozumienia osiągniętego przez władze w Mińsku z prezydentem USA Donaldem Trumpem. W zamian za uwolnienie przez Białoruś 123 więźniów politycznych,

USA zgodziły się na zniesienie sankcji wobec przemysłu potasowego Białorusi oraz w związku z procesem znoszenia innych sankcji.

Jak podało Centrum Obrony Praw Człowieka „Wiasna”, w gronie ułaskawionych osób znajdują się: opozycjonistka Maryja Kalesnikawa, laureat Pokojowej Nagrody Nobla Aleś Białacki, niedoszły kandydat na prezydenta Białorusi Wiktar Babaryka, działacze „Wiasny” Walancin Stefanowicz i Uładzio Łabkowicz.

Według litewskiego MSZ, wśród uwolnionych jest dwóch obywateli Litwy. Byli oni więźniami na Białorusi od 2024 roku. Wśród uwolnionych są też obywatele Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy, Łotwy, Australii i Japonii.

Jak podały polskie media, białoruski reżim nie wypuścił jednak Andrzeja Poczobuta, polsko-białoruskiego dziennikarza i działacza polonijnego.

Na podst. urm.lt

Na Stadionie Narodowym w Wilnie wzniesiono pierwszą trybunę

Na placu budowy Stadionu Narodowego w Wilnie stanął już pierwszy segment trybuny.

Konstrukcję trybuny opatrzyli własnymi podpisami – przewodniczący Sejmu Juozas Olekas, mer Wilna Valdas Benkunskas, prezes zarządu firmy „Hanner” Arvydas Avulis i szef firmy „Naresta” Tadas Grincevičius, w ten sposób poświadczając wspólne zaangażowanie w sprawne zakończenie prac budowlanych stadionu.

Według szefa generalnego wykonawcy pierwszego etapu budowy stadionu, firmy Naresta, po rozpoczęciu na początku listopada montażu konstrukcji żelbetonowych wyprodukowanych przez firmę INHUS, dziś zamontowano już 650 z 5500 elementów: ściany, trybuny, kolumny, schody i płyty stropowe.

Konstrukcje wzniosły się już ponad poziom gruntu, montowane są ściany pierwszego piętra, a prace konstrukcyjne mają zakończyć się do końca 2026 roku.

Według Arvydasa Avulisa, prezesa zarządu firmy „Hanner”, która przejęła koncesję na Stadion Narodowy, planowane jest, że prace budowlane wszystkich obiektów kompleksu wielofunkcyjnego będą prowadzone równolegle, co pozwoli na jednoczesne ukończenie całego projektu: w listopadzie 2027 roku.

Umowa pierwszego etapu z generalnym wykonawcą pierwszego etapu, firmą Naresta, obejmuje budowę stadionu wraz z muzeum sportu, urządzenie dwóch boisk treningowych do piłki nożnej oraz głównych sieci inżynierskich. Ich wartość sięga 70 mln euro (bez VAT).

Na podst. vilnius.lt

Litwa się zbroi. Będzie druga dostawa francuskiej artylerii

Ministerstwo Obrony Kraju podpisało umowę na zakup samobieżnych haubic CAESAR Mk II od francuskiego lidera przemysłu zbrojeniowego, firmy KNDS France.

To już drugi zakup tych systemów i największe zamówienie Litwy od Francji. Wartość umowy wynosi około 252 mln euro – donosi ministerstwo.

Działła nowszej generacji – kołowe haubice samobieżne kalibru 155 mm CAESAR Mk II są uważane za jedne z najnowocześniejszych platform artyleryjskich na świecie, przetestowane w rzeczywistych warunkach bojowych w Ukrainie. Te systemy ogniowe wzmocnią siłę bojową i mobilność litewskich sił zbrojnych na polu bitwy. Zmodernizowana platforma – w której rozwój również zaangażowała się Litwa – wyróżnia się wzmocnioną opancerzoną kabiną, mocniejszym silnikiem, zaawansowanymi systemami sterowania i większą odpornością w złożonych sytuacjach bojowych.

Zgodnie z zawartą umową Litwa otrzyma nie tylko systemy artyleryjskie, ale także pełen pakiet rozwiązań logistycznych i integracyjnych: szkolenia, symulatory i części zamienne. Wraz z zakupem podpisano umowę o współpracy przemysłowej, na mocy której KNDS France zainwestuje 12 milionów euro w budowę i wyposażenie warsztatów naprawczych na Litwie. Po nabyciu drugiej partii systemów CAESAR Mk II Litwa stanie się drugim krajem po Francji z największą liczbą tych systemów.

Projekt jest wpisany w plan inwestycyjny SAFE. Od 2027 roku produkowana na Litwie amunicja kalibru 155 mm będzie w pełni kompatybilna z nowo pozyskanym uzbrojeniem.

Fot. A. Čemerka / KAM

NOWINY znad Solczy

Podziękowanie za wysiłki na rzecz ochrony i pielęgnowania dziedzictwa kulturowego

Wizja przyszłości

W pałacu w Gliniszczach omówiono osiągnięcia i wyzwania w zakresie ochrony zabytków w regionie wileńskim. W organizowanym przez Komisję Dziedzictwa Kulturowego wydarzeniu „Współtworzenie – łącznik kultury i dziedzictwa” uczestniczyli wicemer rejonu solecznickiego Józef Rybak oraz specjalista wydziału budownictwa i architektury administracji samorządu Paweł Sawiel.

Podczas spotkania omówiono tendencje w ochronie dziedzictwa kulturowego regionu wileńskiego, wymieniano się doświadczeniami samorządów oraz przedstawiono inicjatywy konserwatorskie.

W drugiej części wydarzenia przedstawiciele samorządów regionu wileńskiego dzielili się doświadczeniami dotyczącymi prac nad pielęgnowaniem dziedzictwa kulturowego, ich planowaniem oraz napotykanymi wyzwaniami. Wicemer rejonu solecznickiego Józef Rybak, mówił, że potrzeba konserwacji obiektów dziedzictwa kulturowego wynika z inicjatyw i potrzeb samej społeczności oraz z wizji przyszłości. Społeczności identyfikujące potrzebę zmian inicjują dialog z samorządem. Jego zdaniem, taka droga nie jest narzucana, lecz współtworzona – z uwzględnieniem oczekiwań mieszkańców i ich chęci zachowania obiektów dla przyszłych pokoleń. Zauważył też, że Samorząd Rejonu Solecznickiego buduje wzajemne powiązania między samymi obiektami dziedzictwa, dlatego dworki w Jaszunach i Wilkiszczach oraz Republika Pawłowska tworzą „trójkąt dziedzictwa”, otwarty dla mieszkańców i gości jako bogate miejsca atrakcji.

Na zakończenie spotkania specjaliści ds. ochrony zabytków regionu wileńskiego zostali uhonorowani za wysiłki w ochronie i pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego regionu. Wśród nagrodzonych znalazł się starszy specjalista wydziału budownictwa i architektury administracji samorządu Paweł Sawiel.

– To wyróżnienie przyjąłem jako podziękowanie dla Samorządu Rejonu Solecznickiego, jego kierownictwa oraz wszystkich specjalistów pracujących w obszarze dziedzictwa kulturowego. Najważniejszym wskaźnikiem sukcesu jest to, by obiekty służyły społeczności. Dlatego kompleksowe podejście do prowadzonych prac sprawia, że nasze dworki stają się żywymi przestrzeniami i centrami przyciągania – mówi Paweł Sawiel, podkreślając znaczenie pracy zespołowej.

Dziedzictwo kulturowe to wymagająca i delikatna sfera działalności samorządu rejonu solecznickiego, której poświęca się szczególną uwagę. Dąży się do zachowania unikatowych obiektów architektury i zapewnienia im właściwej ochrony. Intensywnie przygotowywane są wnioski projektowe, poszukiwane dodatkowe źródła finansowania na odnowę i zachowanie zabytków. Projekty mają na celu nie tylko poprawę stanu technicznego obiektów, lecz także ich przystosowanie do działalności kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej. To kompleksowe podejście rejonu solecznickiego do dziedzictwa kulturowego.

Wymownym przykładem jest zespół dworski w Jaszunach. Do nowego życia przywrócono nie tylko pałac, ale także oficynę i spichlerz. Obecnie trwają przygotowania do prac związanych z odnową parku. Republika Pawłowska również odradza się etapami: najpierw teren został przejęty na własność samorządu i przystosowany do zwiedzania, później wyremontowano lodownię, w której powstało muzeum, rozpoczęto projektowanie odbudowy oficyny i planuje się zwiększyć powierzchnię dostępną dla zwiedzających. Wkrótce kolejna fala odnowy obejmie także zamek w Norwiliszczach.

Samorząd Rejonu Solecznickiego dba nie tylko o obiekty dziedzictwa o znaczeniu ogólnokrajowym, lecz także o budynki ważne dla lokalnych społeczności. Przykładowo kilka lat temu w Dziewieniszczach odnowiono szwedzką kaplicę, która dziś służy wiernym. Pod opieką samorządu znajduje się również pomnik powstańców w Rudnikach nad brzegiem Mereczanki. Z budżetu samorządu regularnie przeznaczane są środki dla wspólnot religijnych na utrzymanie i ochronę dziedzictwa sakralnego.

Odnawianie obiektów dziedzictwa kulturowego w rejonie solecznickim wzmacnia potencjał kulturalny całego regionu wileńskiego.

Opiekun zastępczy – to nie tytuł, ani funkcja

(Dokończenie ze str. 1)

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz rejonu solecznickiego: wicemer Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu Grzegorz Jurgo, kierowniczka wydziału pomocy społecznej i ochrony zdrowia administracji samorządu Regina Sokołowicz, a także proboszcz parafii pw. św. Piotra Apostoła w Solecznikach ks. Stanisław Maciukiewicz oraz wikariusz ks. Mirosław Jan Domański.

Zebranych powitała dyrektorka centrum Oksana Obłoczyńska, która serdecznie podziękowała gościom za obecność, a szczególne słowa wdzięczności skierowała do rodzin zastępczych.

– Bycie opiekunem zastępczym to nie tytuł ani funkcja, lecz codzienny wybór – wybór miłości, cierpliwego wychowywania i bycia obok nawet wtedy, gdy jest trudno – mówiła dyrektorka. – Ponad 70 dzieci z naszego rejonu żyje dziś w waszych rodzinach, w waszych domach i – co najważniejsze – w waszych sercach. Nadal jednak są dzieci, które wciąż szukają swoich ro-

dają wam wasze dzieci – powiedziała Obłoczyńska.

Do pracowników centrum oraz opiekunów zwrócił się również wicemer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski.

– Bycie opiekunem oznacza wzięcie odpowiedzialności nie tylko za własne życie, lecz także za przyszłość dzieci. W imieniu mera rejonu solecznickiego Zdzisława Palewiczka serdecznie dziękuję wam za ogromny wysiłek, zaangażowanie, dobre serce i odważne patrzenie w przyszłość. Prowadząc dzieci ku dorosłości,

gdy nie przypuszczałam, że zostanę opiekunką, a jednak nawet nie zauważyłam, kiedy w moim domu pojawił się Jacek, a po kilku latach – także Gleb. Przyszli cicho, ale wypełnili dom życiem, hałasem, troskami i prawdziwą radością. Zrozumiałam, że rodzina to nie liczba w dokumentach, lecz ludzie, którzy stają się bliscy – mówiła Krystyna Sławińska, uhonorowana w tym roku tytułem „Najlepszego Przyjaciela Dziecka”.

Z kolei Kazimierz przyznał, że tamtego poranka nie zdążył się ogolić – podczas śniadania dzieci zasypały go pytaniami, więc musiał dokonać wyboru: maszyna czy rozmowa. – Cieszę się, że dzieci pytają i chcą rozmawiać. To znaczy, że ufają. Całe życie pracowałem w budownictwie, a teraz jestem głównym personelem obsługowym moich dzieci – żartował Kazimierz, wywołując śmiech na sali. Podczas wydarzenia uczestników cieszyły występy dzieci – pełne energii, szczerości i pozytywnych emocji. Piosenki, tańce i odważne dziecięce uśmiechy przypominały, że prawdziwy cud Bożego Narodzenia często kryje się w rzeczach prostych: we wspólnym byciu razem i umiejętności cieszenia się chwilą.

Spotkanie zwieńczyło dzielenie się opłatkiem i życzeniami, aby każde dziecko znalazło swój dom, a światło Bożego Narodzenia towarzyszyło nie tylko w czasie świąt, lecz także w codziennym życiu.

dzin. Dziękuję wam za to, co robicie, za podjętą odpowiedzialność i odwagę. To ogromne wyzwanie i poważna praca – w niektórych rodzinach wychowuje się nawet pięcioro dzieci, a w codzienności często trzeba prowadzić za rękę nie jedno, lecz dwoje lub troje naraz. Dziękuję za współpracę, za to, że znajdujecie czas, by do nas przyjeżdżać. Życzę wam siły, cierpliwości oraz radości, którą

prowadzicie naprzód całe społeczeństwo. Samorząd to dostrzega, docenia i stara się pomagać. Składamy wam szczerze podziękowania – powiedział wicemer.

Podczas wydarzenia swoimi spostrzeżeniami, emocjami i osobistymi doświadczeniami dzielili się opiekunowie Regina, dwie Krystyny oraz Kazimierz.

– Nikt nie wie, dokąd i kiedy zaprowadzą Boże ścieżki. Ni-

Spotkanie opłatkowe Związku Polaków na Litwie

„Otrzymaliśmy polskość od przodków i musimy ją w mocnej kondycji przekazać młodemu pokoleniu”

(Ciąg dalszy ze str. 1)

mosferę jedności, kształtuje treścią więź międzypokoleniową oraz daje możliwość wspólnego doświadczania ponadczasowego piękna polskich tradycji. Każdego roku w okresie adwentowym dzielimy się pięknem płynącym z Cudu Narodzenia Pańskiego. Bardzo dziękujemy, że Państwo jesteście dziś z nami.” – mówiła E. Tamošiūnaitė.

„Święty Jan Paweł II powiedział: „Niemowlę leżące w ubogim żłóbku: oto Boży znak. Jest to znak nadziei dla całej rodziny ludzkiej. Jest to znak mały i delikatny, skromny i milczący, ale bogaty w moc Boga”. Cieszymy się, że możemy wspólnie przeżywać te refleksyjne zimowe chwile oczekiwania na Święta Bożego Narodzenia” – dodał W. Śliżewski.

W sposób szczególny powitano proboszcza parafii pw. św. Kazimierza i Trójcy Przenajświętszej w Miednikach o. Józefa Makarczyka i ks. Jarosława Spirydowicza, proboszcza parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Podbrzeziu. Swoją obecnością na spotkaniu zaszczytili także posłowie na Sejm RL: ministra sprawiedliwości Rita Tamašunienė, prezes Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz oraz Czesław Olszewski, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Litewskiej Konstanty Radziwiłł, mer Samorządu Rejonu Solecznickiego Zdzisław Palewicz, wieloletni prezes Związku Polaków na Litwie Michał Mackiewicz, pracownicy Wydziału Konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Litewskiej na czele z Dariuszem Wiśniewskim, przedstawiciele Akcji Wyborczej Polaków na Litwie - Związku Chrześcijańskich Rodzin w Rządzie

Republiki Litewskiej: kanclerz Ministerstwa Sprawiedliwości Lucyna Kotłowska, wiceminister Gospodarki i Innowacji Waldemar Urban, wiceministra sprawiedliwości Barbara Aliasziawiczienė, wiceministra kultury Renata Kurmin. Powitano także radnych samorządów – rejonu wileńskiego, sołecznickiego, trockiego, święciańskiego, szyrwinckiego i miasta Wilna, prezesów oddziałów i kół ZPL, prezesów polskich organizacji społecznych, dyrektorów polskich placówek oświatowych, kierowników zespołów artystycznych.

To był pracowity rok

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Tym staropolskim przywitaniem witam wszystkich bardzo serdecznie, bo wszystko, co robimy, robimy w imię Boże.” – zwrócił się do wszystkich zebranych prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski.

Prezes największej polskiej organizacji na Litwie dokonał krótkiego podsumowania minionego roku. „Było wiele sukcesów, ale też niepowodzenia, nie obeszło się bez straty naszych członków, ponad sto osób odeszło do Pana. Chciałbym w tym miejscu przypomnieć Krystynę Adamowicz, legendarną dziennikarkę, prezeskę stowarzyszenia „Zawsze wierni Piątce” oraz Edytę Szyszko, która była sekretarzem AWPL-ZChR, prezesem koła ZPL w Grzegorzewie, dyrektorem Złotu Turystycznego Polaków na Litwie. Wszystkich, którzy odeszli w tym roku zostaną wspomnieni z imienia i nazwiska pod koniec naszej uroczystości, kiedy to zaśpiewamy dla nich wspólnie „Kolędę

dla nieobecnych”. Ten rok miał wiele wydarzeń, bardziej i mniej wesołych, ale przede wszystkim był rokiem pracowitym dla naszej sztandarowej, ideowej i reprezentatywnej organizacji - Związku Polaków na Litwie. Był pracowity także dla innych polskich organizacji, których przedstawiciele są tutaj z nami. Wiele się robiło, dużo się działało, z czego większość to praca społeczna, z czego niezmiennie się cie-

szymy. W minionym roku odbyła się oczywiście nasza sztandarowa impreza - Parada Polskości w Wilnie, która już teraz odbywa się rok rocznie, w pierwszą sobotę maja. Cieszymy się, że udało się ją zorganizować, mimo braku wsparcia, samodzielnie, co bardzo podbudowuje nasze zdolności organizacyjne. Odbyły się także inne ważne imprezy, takie jak Rodzinny Złot Turystyczny, Festyny Kultury Polskiej na Litwie, cykl

imprez na Wileńszczyźnie upamiętniających kolejną 81 rocznicę operacji „Ostra Brama”. Wszystkie oddziały festyny organizują i to jest wielkie wyzwanie, ale też wielka przyjemność, że tę kulturę i mowę polską pielęgnujemy. Każdy członek ZPL w tej powyższej działalności społecznej widzi część swojej pracy.

Oświata to sprawa zasadnicza dla naszej tożsamości narodowej

Chciałem przy okazji podziękować wszystkim naszym społecznikom z organizacji polskich na Litwie, przede wszystkim z największej po ZPL organizacji – Macierzy Szkolnej na czele z Krystyną Dzierżyńską, którzy bardzo dużo robili dla utrzymania polskiej oświaty i jej pielęgnowania. To jest sprawa zasadnicza dla naszej tożsamości narodowej – przykład Litwy Kowieńskiej bardzo wyraźnie wskazuje, że bez mocnego polskiego szkolnictwa trudno utrzymać na długie dziesięciolecie polską tożsamość. Będąc przy temacie oświaty, niestety, nie obeszło się bez spraw dla nas przykrych, gdyż ostatnio można zaobserwować tendencję wprowadzania pionów z językiem litewskim do szkół polskich. Tego nigdy nie było i musimy wspólnym wysiłkiem się temu sprzeciwić. Należy wspomnieć także o próbach wypychania języka polskiego z polskich szkół i na pewno nie będzie na to zgody. Jesteśmy za wielojęzycznością, jesteśmy lojalnymi obywatelami państwa litewskiego, ale też zastrzegamy sobie prawo do tego, by w pewnych odciolkach naszej pracy i działalności język polski dominował. Tak powinno być także w przypadku polskiego szkolnictwa. Standardem przed uzyskaniem niepodległości było to, że polska szkoła była polską nie tylko w języku nauczania, ale też funkcjonowania i nikt nawet nie pomyślał, że tam mógłby funkcjonować równoległe drugi język.

Podziękowania dla wszystkich razem i każdego z osobna

Szanowni Państwo, chciałbym wszystkim serdecznie podziękować: dziękuję Macierzy Szkolnej, dziękuję dyrektorom, nauczycielom, którzy tej polskości pilnują, dziękuję prezesom oraz członkom innych polskich organizacji na Litwie, które są nie mniej ważne jak te największe, które się wkomponowują w naszą zorganizowaną polską społeczność. Dziękuję za tę pracę, mnóstwo imprez, dziękuję kierownikom polskich zespołów, których mamy ponad sto, za ogromną pracę z naszą młodzieżą, pielęgnowanie kultury polskiej, polskiego języka. Serdecznie dziękuję wszystkim członkom Związku Polaków na Litwie, których mamy obecnie 9 tysięcy. Już samo członkostwo w ZPL jest wyzwaniem ze względu na prowadzoną niekiedy przeciwko ZPL nagonkę. Dziękuję wszystkim razem i każdemu z osobna, przede wszystkim prezesom oddziałów, których mamy 14, prezesom kół, których mamy prawie 250 – to jest ogromna sprawa na całą Litwę, aby tej polskości bronić, zachować ją i przekazać przyszłym pokoleniom, tak jak zrobili to nasi przodkowie. Otrzymaliśmy od nich tę polskość za darmo i musimy ją w mocnej kondycji przekazać młodemu pokoleniu.

Dziękując za tę pracę społeczną, życzę by tej satysfakcji z pracy nie zabrakło, aby motywacja zwiększała się, co jest bardzo ważne. Myślę, że wymienione wcześniej imprezy oraz ta dzisiejsza temu służą. Życzę także wszelkiej pomyślności w Waszych rodzinach, bo Polska, Polacy, polskość jest mocna przede wszystkim w silnej, polskiej rodzinie katolickiej. Życzę, aby w Waszych rodzinach panowała miłość, szczęście, wzajemny szacunek, życzę spokoju i pokoju, zarówno w Waszych sercach, jak i na całym świecie. Niech Pan Bóg pobłogosławi Polsce i Litwie oraz naszej Ojczyźnie Wileńszczyźnie”.

Wasza polskość jest jak czyste złoto

„Szanowni Państwo, przede wszystkim oboje z żoną chcieliśmy bardzo serdecznie podziękować za to, że Państwo o nas pamiętają i że otrzymujemy od was zaproszenie. To jest dla nas naprawdę coś wspaniałego i bardzo, bardzo serdecznie za to dziękujemy. Bóg zapłać” – mówił ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł.

„Czujemy się tutaj naprawdę jak wśród przyjaciół, zarówno wśród członków Związku Polaków na Litwie, harcerzy i wszystkich innych organizacji, Macierzy Szkolnej, organizacji zawodowych, artystycznych. Widzimy tutaj tylu przyjaciół, wspaniałych ludzi, którzy są najlepszą reprezentacją polskości na świecie. To jest coś tak wspaniałego, że naprawdę serce się topi, jak jesteśmy tutaj z Wami. Bar-

dzo, bardzo dziękuję. Jeszcze raz mogę Państwu powiedzieć: możecie być w takim najlepszym tego słowa znaczeniu dumni z siebie i z tego, co robicie. To jest naprawdę coś wielkiego. Ta polskość, którą tutaj przechowujecie jest najlepszej jakości, jest jak czyste złoto. Państwo mówią z takim nabożeństwem o Macierzy, a proszę mi wierzyć, tam w Macierzy wielu ludzi nie wie, jak krystalicznie czysta, jak wspaniała ta polskość jest właśnie tu, na czym ona polega. Wy kochacie Polskę 100 razy

bardziej niż wielu, wielu ludzi w innych miejscach, którzy powinni się uczyć, jak Polskę i polskość kochać właśnie od Państwa. Proszę Państwa, to jest naprawdę coś wielkiego, możecie być dumni i bądźcie dumni w takim dobrym tego słowa znaczeniu. Nie chodzi o to, żeby na innych patrzeć, że są gorsi, ale wy jesteście po prostu najwspanialszy na świecie i tego naprawdę nie można nie zauważyć. Gratuluję i dziękuję, bo my w Macierzy możemy się od Państwa uczyć i uczymy się” – mówił K. Radziwiłł.

Na zawsze pozostaniemy ambasadorami Polaków na Litwie

„Chcę również powiedzieć, że wyjechaliśmy stąd z żoną, ale pozostaniemy ambasadorami, ambasadorami Polaków na Litwie na zawsze, wobec rządu, wobec prezydenta i wobec całej Macierzy. Państwa sprawy są głęboko w naszych sercach i proszę mi wierzyć, naprawdę na każdym kroku staramy się ludziom wokół nas i tym zwykłym ludziom i tym ważnym ludziom przypominać o tym, że jest wielka grupa Polaków na Litwie, którzy wymagają również pomocy ze strony Macierzy i staramy się to przypominać na każdym kroku i będzie tak zawsze. Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia i jeszcze raz życzę Państwu, żeby właśnie odczytać ich prawdziwą moc, prawdziwe znaczenie. Święta Bożego Narodzenia, niech będą Świętami Bożego Narodzenia w Waszych rodzinach, wśród Waszych znajomych, przyjaciół, wszędzie tam, gdzie mieszkacie, gdzie żyjecie i wtedy wszystko będzie dobrze. Dziękuję bardzo.” – dodał na zakończenie.

Związek Polaków na Litwie najważniejszym partnerem reprezentującym społeczność polską

Życzenia z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia złożył także konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie Dariusz Wiśniewski: „Życzę, Wam jak najlepszego przeżycia tych świąt, by były prawdziwym spotkaniem z Bogiem, który zechciał stać się człowiekiem. Życzę dobrych, spokojnych świąt w gronie rodzinnym, w gronie przyjaciół”

my Wam się przydać, jeżeli chcecie przedyskutować z nami jakieś propozycje, które chodzą Wam po głowach, jakieś projekty, przedsięwzięcia, wiecie gdzie nas szukać, my jesteśmy zawsze do Waszej dyspozycji”.

Dariusz Wiśniewski podsumowując rok swojego pobytu na Litwie powiedział: „Dla mnie Wilno i Wileńszczyzna składa się z samych zalet. Lista tych zalet jest długa, ale tą najważniejszą zaletą jesteście Wy, Wasza życzliwość, gościnność, serdeczność,

którym mam zaszczyt przewodniczyć kierują się w swojej działalności zasadą wszechpolskości akcentującą jedność Polaków niezależnie od ich miejsca zamieszkania (...). W kontekście Polaków na Litwie dajemy wyraz tego przekonania między innymi uczestnicząc w wydarzeniach, takich jak Parada Polskości w Wilnie, organizując wsparcie charytatywne dla polskich szkół i utrzymując kontakty organizacyjne i polityczne z Polakami na Litwie. Zasady, o których piszę i którymi kieruje się od zawsze polski obóz narodowy, staram się przenosić także na poziom polskiego parlamentu. (...) Życzę Państwu owocnych i zrealizowanych przedsięwzięć w roku 2026. Oby okazał się on lepszy, niż ten kończący się.”

Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej dr hab. Andrzej Zapalowski, przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Kresów RP, w swym liście zapewniał o swoim wsparciu dla Polaków na Litwie: „Zapewniam, że pamiętam o Was i o Waszej pracy, a także o wyzwaniach, z którymi się mierzycie. Mogą Państwo zawsze liczyć na moje wsparcie, życzliwość i gotowość do współdziałania.”

Ważnym i tradycyjnym punktem spotkania oplatkowego było przypomnienie aktywnych członków ZPL, którzy w tym roku odeszli do Pana. Podczas odczytywania listy zmarłych zabrzmiała „Kolęda dla nieobecnych”.

Gdzie jest opłatek, tam jest tożsamość narodu polskiego

Modlitwę poprowadził o. Józef Makarczyk, który przypomniał słowa św. Jana Pawła II: „Jan Paweł II powiedział takie dwa słowa: pamięć i tożsamość. To można odnieść do tego opłatka i do narodu polskiego. Gdzie jest opłatek, gdzie jest pamięć o nim, tam jest tożsamość narodu polskiego. Opłatek trafia wszędzie – i do więzień, i na statek, i do samolotów, i do pracy. Gdziekolwiek jest Polak, tam jest i opłatek. Wiele jest takich pięknych wspomnień. Ludzie, którym zabrano ojczyznę, próbowano oderwać język, próbowano zabrać wszystko, to jednak tożsamość oplatkowa, ona zawsze była, gdzie dzielono się tym chlebem” – mówił duchowny.

Po przemówieniach i koncercie nastąpiło wrzuszające łamanie się opłatkiem. W tle brzmiały polskie kolędy, a zebrani składali sobie nawzajem życzenia, łamiąc się białym opłatkiem, symbolem miłości i pokoju.

Spotkanie uświetniły talenty oraz sztuka artystyczna Polskiego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Wilenka” pod kierownictwem Janiny Łabul oraz Renaty Juzokienė. Kolędy oraz pieśni świąteczne w wykonaniu młodzieży z Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie wprowadziły isticie wigilijny nastrój.

Fot. **Wiktor Jusiel i Jerzy Karpowicz**
Fotoreportaż patrz na 6-7 „Roty”

której doświadczaam praktycznie każdego dnia i za to serdecznie Wam dziękuję.”

Listy z życzeniami od najwyższych władz w Polsce

Do Związku Polaków na Litwie wpłynęły listy z życzeniami od m.in. szefa Kancelarii Prezydenta RP Zbigniewa Boguckiego, podsekretarz stanu Agnieszki Jędrzak, która w imieniu prezydenta Polski Karola Nawrockiego zapewniła, „że sprawy Polaków za granicą, w tym na dawnych Kresach Wschodnich, pozostają dla Pana Prezydenta niezwykle istotne. Jednym z celów na tę kadencję będzie rozwiązanie najbardziej palących kwestii, z jakimi borykają się Państwo na co dzień, a zwłaszcza ochrona polskiej tożsamości narodowej. Niezmienne mogą Państwo liczyć na nasze wsparcie” – napisano w liście.

Marszałek Sejmu RP Włodzimierz Czarzasty napisał m.in.: „Mimo dzielącej nas, czasami bardzo dużej odległości jest coś, co nas łączy i sprawia, że jesteśmy sobie bliscy. To nasze wspólne, wielowiekowe i przebogate dziedzictwo kulturalne, którego niezwykle istotną część stanowią nasze liczne piękne tradycje, także te świąteczne. I właśnie, zgodnie z jedną z tych najpiękniejszych tradycji, chciałbym zwrócić się do wszystkich Rodaków mieszkających na Litwie i życzyć im zdrowych, spokojnych, rodzinnych świąt.”

List do Związku Polaków na Litwie skierował również wice-marszałek Sejmu RP Krzysztof Bosak, w którym, m. in. napisał: „Niezwykle cenię działalność Związku jako organizacji dbającej o przetrwanie polskości na Litwie. Ruch Narodowy i Konfederacja,

Gratuluję Związkowi Polaków na Litwie wszystkich osiągnięć w tym kończącym się roku. Wcale nie ma ich mało i myślę, że możecie być Państwo z tych osiągnięć, z Waszej pracy, pracy społecznej dumni. Nie miejcie wątpliwości, że dla nas w ambasadzie, ale także i dla władz polskich, to Związek Polaków na Litwie jest najważniejszym partnerem reprezentującym społeczność polską tu na Litwie. Jest najliczniejszą organizacją, organizacją, która może poszczycić się różnymi osiągnięciami i w ostatnim roku, i w latach poprzednich. I to jest Wasza zasługa, to jest zasługa Was wszystkich, ale także myślę w dużej mierze zasługa tych, którzy prowadzą od kilku lat Związek Polaków na Litwie. I miałem okazję oglądać w różnych miejscach, widzieć pana prezesa Waldemara Tomaszewskiego, prezesów oddziałów, którzy po prostu wykonują tę codzienną pracę. Nie są od rozkazowania i pracy palcem wskazującym, tylko osobiście dbają, doglądają, patrzą. I pan prezes, jako prezes całego związku, i prezesi oddziałów, których spotykam jeżdżąc po Litwie. Bardzo Wam wszystkim Państwu za tę pracę, którą wykonujecie, serdecznie dziękuję” – mówił.

Nieustająca gotowość do współpracy

„Wy wiecie lepiej niż ja, jakiego rodzaju wyzwania stoją przed organizacją, czy szerzej, przed społecznością polską na Litwie. Ja bym chciał zapewnić Was, że zarówno moi współpracownicy, konsulowie, wszyscy pozostali pracownicy ambasady chcemy być do Waszej dyspozycji. Jeżeli uważacie, że do czegoś może-

W stolicy

Zalecenia mieszkańców dotyczące zrównoważonego transportu

W Wilnie wykonano ważny krok w kierunku bardziej zrównoważonej mobilności – uczestnicy pierwszego Zgromadzenia Obywatelskiego przekazali miastu aż 24 zalecenia. Pomysły te odzwierciedlają doświadczenia i potrzeby mieszkańców Wilna, a ich cel jest jasny – sprawić, by stolica stała się wygodniejsza i bardziej przyjazna dla osób podróżujących środkami transportu publicznego, rowerem lub pieszo niezależnie od tego, w której części miasta mieszkają.

Przyjęte przez Zgromadzenie Obywatelskie zalecenia podzieleno na 9 tematów. Każde zalecenie składa się z tezy głównej, celu, środków i obszarów miasta, których dotyczy to zalecenie. Do zalecenia dołączono również wynik głosowania nad jego przyjęciem.

W kwestii komunikacji miejskiej zaleca się zwiększenie liczby tras komunikacji miejskiej między sąsiednimi starostwami, kontynuowanie prac nad integracją kolei z systemem komunikacji miejskiej w Wilnie.

W kwestii połączeń zaleca się zmianę podejścia mieszkańców do alternatywnych środków transportu, wprowadzenie nowego środka komunikacji miejskiej w mieście, stworzenie zintegrowanego systemu mobilności we współpracy z Samorządem m. Wilna, utrzymanie ruchu pętlowego na starówce i rozszerzenie strefy niskiej emisji z objęciem ulic Šventaragio, Maironio, M.

Daukšos, Pylimo i al. Giedymina.

W planowaniu miejskim i w kwestii koncepcji miasta 15-minutowego zaleca się tworzenie wielofunkcyjnych dzielnic i budynków, promowanie tworzenia centrów biznesowych i usługowych poza centrum miasta, zapewnienie w dzielnicach domów prywatnych różnorodności funkcji dostępnej w ciągu 15 minut na piechotę, ochronę terenów zielonych w dzielnicach bloków mieszkalnych.

W kwestii parkingów samochodowych zaleca się kontynuowanie rozbudowy parkingów typu „Parkuj i jedź”, budowę wielopoziomowych parkingów w dzielnicach bloków mieszkalnych.

W kwestii wspólnotowości i integracji społecznej zaleca się włączenie mieszkańców w tworzenie tras komunikacji miejskiej, włączenie starostów i sołtysów w konsultacje i podejmowanie decy-

zji dotyczących planowania połączeń komunikacyjnych w mieście.

W kwestii poruszania się pieszo zaleca się zidentyfikowanie sieci pieszych połączeń w Wilnie, stanu i jej poprawy, tam, gdzie jest to możliwe, usunięcie z chodników słupów oświetleniowych, uzgadnianie projektów ulic z przedstawicielami osób niepełnosprawnych.

W kwestii oświaty zaleca się rozszerzenie programów bezpieczeństwa ruchu drogowego w placówkach oświatowych.

W kwestii planowania szkół zaleca się samorządowi przygotowanie analizy dostępności wszystkich szkół w Wilnie, modernizację terenów szkolnych.

W kwestii rowerów zaleca się zwiększenie liczby przechowalni rowerów w mieście – dążenie do zapewnienia co najmniej jednej przechowalni rowerów przy każdym bloku mieszkalnym.

Budowa wyjątkowego przedszkola

Zimą br. ma się rozpocząć budowa nowego żłobka-przedszkola w stołecznej dzielnicy Balsiai. Odpowiedzialna za realizację projektu firma „Vilniaus vystymo kompanija” zakończyła procedury przetargowe dotyczące prac budowlanych placówki, która powstanie przy ul. Aušrinės 10A – podpisano umowę z firmą „KRS”. Przedsiębiorstwo zobowiązało się do wybudowania nowego żłobka-przedszkola za kwotę 11,72 mln euro (z podatkiem VAT).

Placówka będzie miało powierzchnię około 4 076 m², zaplanowano w niej 14 grup, do których będzie mogło uczęszczać 280 dzieci. Wybrany wykonawca będzie musiał urządzić na terenie żłobka-przedszkola ścieżkę edukacyjną z różnymi strefami wypoczynku i aktywności – huśtawkami, drabinkami, szklarnią i trasą zjazdową. Strefy zabaw dla młodszych dzieci zaplanowano bliżej budynku, dla starszych natomiast

– w głębi lasu. Powstanie również boisko sportowe zintegrowane z przestrzenią leśną.

Budynek tego wyjątkowego przedszkola będzie składał się z sześciu brył: trzech skrzydeł dla grup, skrzydła wspólnoty z salą wielofunkcyjną, pomieszczeniami administracyjnymi, holem, strefami pomocniczymi oraz basenu. Basen został zaprojektowany tak, by po godzinach pracy mogli z niego korzystać mieszkańcy Balsiai. Wewnętrzny dziedziniec nowego żłobka-przedszkola zostanie wkomponowany w naturalny podlasek. Stanie się on głównym miejscem spędzania wolnego cza-

su i zajęć – z altankami, ścieżkami, roślinnością i placami zabaw. Obok auli zaplanowano przestrzeń na imprezy plenerowe, którą będzie można połączyć z pomieszczeniami wewnętrznymi. Każde skrzydło grupy będzie miało osobne wejścia od strony ulicy i wyjścia na wewnętrzny dziedziniec. W grupach zaprojektowano kuchenki, strefy aktywności i wypoczynku z dwupoziomowymi łózkami oraz pomieszczenia recepcyjne i sanitarne.

Projekt przedszkola przy ul. Aušrinės przygotowała spółka „Ponama”. Ma zostać zrealizowany w III kwartale 2027 roku.

Imponujący pokaz świateł

W noc sylwestrową na pl. Katedralnym mieszkańcy i goście Wilna będą mogli podziwiać różnokolorową instalację wizualną i pokaz świateł. Już od sześciu lat tradycja ta pozwala zastępować fajerwerki bezpieczną i zrównoważoną alternatywą – używania środków pirotechnicznych w pobliżu kościołów zabrania również prawo.

Na powitanie roku 2026 od 31 grudnia od godz. 22.00 do 1 stycznia do godz. 1.00 na dzwonnicy katedralnej wyświetlana będzie imponująca instalacja wizualna, o północy natomiast plac rozbłyśnie pokazem świateł.

Różnokolorowe instalacje na dzwonnicy są prezentowane od 2018 roku. Z powodu pandemii i ograniczeń związanych z kwarantanną po raz pierwszy nowy rok powitano w Wilnie bez fajerwerków w roku 2021, a w lipcu tegoż roku stołeczna rada przyjęła uchwałę, na mocy której miasto zobowiązało się do stworzenia alternatywy dla fajerwerków i do tej pory konsekwentnie trzyma się tego stanowiska.

By zapewnić bezpieczeństwo uczestników uroczystości powitania Nowego Roku, jak również mieszkańców i gości Wilna, na pl. Katedralnym i w jego okolicy będą patrolować zwiększone siły policji i funkcjonariuszy porządku publicznego. Zapewnią oni bezpieczeństwo w miejscu imprezy, w tym kontrolę używania fajerwerków i innych środków pirotechnicznych.

Zgodnie z obowiązującą Ustawą o kontroli obrotu środkami pirotechnicznymi przeznaczonymi do użytku cywilnego zabrania się używania takich środków w pobliżu szkół, szpitali i ośrodków rehabilitacyjnych, a także budowli sakralnych. Osoby, które naruszają ten wymóg, zostaną upomniane lub ukarane zgodnie z trybem przewidzianym w aktach prawnych.

Otwarto wyjątkowe miejsce dla młodzieży

Wilno stworzyło wyjątkowe przestrzenie dla młodych osób, które pozwalają im odkrywać siebie, próbować nowych rzeczy i poznawać innych podobnie myślących ludzi. Centrum Polityki Młodzieżowej w Wilnie (ul. Vilniaus 22-3) oferuje bezpłatne przestrzenie – od strefy ruchu po studia do tworzenia podcastów i muzyki, miejsca do nauki, tworzenia projektów, montażu, pisanie czy doskonalenia umiejętności cyfrowych lub osobistych rozmów z psychologiem.

Bezpłatnie odwiedzać Centrum Polityki Młodzieżowej w Wilnie i korzystać z jego przestrzeni może każdy młody człowiek w wieku do 29 lat. Nie trzeba się wcześniej rejestrować. Wystarczy przyjść i wybrać to, czego akurat potrzebujesz tego dnia: spokojny kąciek, przestrzeń twórczą, strefę ruchu czy miejsce spotkań z przyjaciółmi.

Informacje o wydarzeniach, warsztatach i innych zajęciach będą ogłaszane w mediach społecznościowych i na wywieszonym na ścianie kalendarzu wydarzeń. Dzięki temu w każdej chwili można będzie sprawdzić, co dzieje się dzisiaj, jutro lub w przyszłym tygodniu. W godzinach pracy w centrum zawsze będą obecni jego pracownicy. Pomogą się zorientować w przestrzeniach, opowiedzą o możliwych zajęciach lub pomogą je zrealizować. W dniach pracy od godz. 12 do godz. 20 młodzież w wieku 14–29 lat będzie miała do dyspozycji bezpieczne i angażujące środowisko do spędzania wolnego czasu.

Co młodzi ludzie znajdą w tych przestrzeniach:

- strefę ruchu, gdzie można wyładować energię lub po prostu się poruszać między codziennymi zajęciami;
- przestrzeń twórczą, przystosowaną do zajęć artystycznych, praktycznych i rękodzielniczych;
- strefę cyfrową z goglami VR, komputerami, konsolą Xbox i innymi nowoczesnymi technologiami;
- gabinet psychologa, w którym można bezpiecznie i poufnie porozmawiać o kwestiach emocjonalnych lub osobistych;
- pokój spotkań do pracy zespołowej, realizacji projektów i nauki, gdy potrzebne jest spokojniejsze, sprzyjające skupieniu otoczenie;
- studio tworzenia podcastów i muzyki, w którym można nagrywać treści, eksperymentować z dźwiękiem i tworzyć własne projekty.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 18 grudnia	Piątek 19 grudnia	Sobota 20 grudnia	Niedziela 21 grudnia	Poniedziałek 22 grudnia	Wtorek 23 grudnia	Środa 24 grudnia
1°C	2°C	3°C	2°C	1°C	2°C	2°C
-1°C	1°C	1°C	1°C	0°C	0°C	1°C
Księżyc:						
XII 20 NÓW XII 27 1 KWADRA I 03 PEŁNIA XI 10 OSTATNIA KWADRA						

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 18 grudnia

Słońce: wsch. – 8.38, zach. – 15.52

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Aukenty, Bogusława, Miłostawa

Piątek, 19 grudnia

Słońce: wsch. – 8.38, zach. – 15.53

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Abrahama, Anastazego, Beniamina, Dariusza, Grzegorza, Urbana

Sobota, 20 grudnia

Słońce: wsch. – 8.38, zach. – 15.53

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Bogumiła, Dagny, Eugeniusza, Juliusza, Makarego, Teofila, Zefiryna

Niedziela, 21 grudnia

Słońce: wsch. – 8.39, zach. – 15.54

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Dominika, Piotra, Tomasza

Poniedziałek, 22 grudnia

Słońce: wsch. – 8.40, zach. – 15.54

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Franciszki, Honoraty, Judyty,

Wtorek, 23 grudnia

Słońce: wsch. – 8.40, zach. – 15.55

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Anatola, Iwa, Iwony, Sławomira,

Środa, 24 grudnia

Słońce: wsch. – 8.41, zach. – 15.55

Długość dnia – 7 godz. 14 min.

Adama, Adeli, Eryka, Ewy, Irminy.

Wigilia Narodzenia Pańskiego

18 GRUDNIA

1542 – zmarł Stanisław Gasztołd, wojewoda trocki i nowogródzki, pierwszy mąż Barbary Radziwiłłówny (ur. 1507); ostatni z rodu, mienie przeszło na rzecz skarbu hospodarskiego.

1997 – zmarł ks. Michel Quoist, francuski duchowny, pisarz (*Modlitwa i czyn*) (ur. 1921).

19 GRUDNIA

1942 – zostali rozstrzelani na Górze Pietralewickiej k. Słonima (ob. Białoruś) s. Maria Ewa od Opatrzności CSIC, (właśc. Bogumiła Noiszewska, ur. 1885), s. Maria Marta od Jezusa (właśc. Kazimiera Wołowska, ur. 1879) CSIC-BVM, błogosławione, i ks. Adam Sztark, Sługa Boży (ur. 1905).

20 GRUDNIA

1072 – zmarł Dominik z Silos, święty, hiszpański mnich benedyktyn – reformator zakonu (ur. 1000); patron pasterzy i więźniów.

1722 – zmarł cesarz Chin Kangxi (z dynastii Qing), panował od 1661 – najdłużej panujący cesarz chiński (61 lat) (ur. 1654).

1922 – Stanisław Wojciechowski, członek PSL „Piast”, został wybrany Prezydentem Polski.

21 GRUDNIA

1872 – HMS Challenger wyruszył z Portsmouth w podróż naukową dookoła świata; trwała do 1876 – pierwsza wyprawa oceanograficzna.

1922 – Aleksandras Stulginskis został wybrany Prezydentem Litwy (2.).

1997 – zmarł Jan Wilkowski, wybitny twórca teatru lalkowego, założyciel Wydziału Lalkarskiego w Białymstoku (ur. 1921).

2012 – teledysk *Gangnam Style* rapera Psy jako pierwszy w historii *YouTube* został wyświetlony miliard razy.

22 GRUDNIA

1422 – zmarł bp wileński Piotr Krakowczyk, duchowny, prepozyt i kanonik wileński, współzałożyciel diecezji żmudzkiej.

23 GRUDNIA

1822 – zmarł Antoni od św. Anny Galvão (właśc. Antonio Galvão de França), święty, brazylijski franciszkanin, (ur. 1739); pierwszy błogosławiony Brazylijczyk (1998); wspomnienie – 25 X.

1937 – urodziła się Maria Janina Maja Komorowska-Tyszkiewicz, znana aktorka (*Idalia* z Cwału, *Ewelina* z Panien i Wdów).

1972 – zmarł Andrzej Tupolew, radziecki konstruktor samolotów (typu TU, pierwszy naddźwiękowy pasażerski – TU-144) (ur. 1888).

24 GRUDNIA

1922 – urodził się w pobliżu Birż Jonas Mekas, litewski reżyser, pisarz i kustosz, „ojciec chrzestny amerykańskiej awangardy filmowej” (zm. 2019).

– urodziła się Ava Lavinia Gardner, amerykańska aktorka (*Maria, Bosonoga Contessa*) (zm. 1990); najpiękniejsza kobieta lat 50. XX w.

1942 – z poligonu w Peenemünde wystartował pierwszy bezpilotowy samolot-pocisk V-1 (Fi-103), „broń odwetowa nr 1”.

– 60 Polaków zostało zamordowanych przez ukraińskich nacjonalistów we w. Połonka na Wołyniu – pierwsze ofiary czystek etnicznych.

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Premiera
ekranizacji
„Lalki”
z Dorocińskim.
Podano datę

Ekranizacja „Lalki” Bolesława Prusa w reż. Macieja Kawalskiego trafi do polskich kin 30 września 2026 r., otwierając jesienny sezon filmowy – poinformowali producent Gigant Films i dystrybutor Kino Świat.

Jak zapowiedziano na stronie internetowej dystrybutora, „Lalka” przeniesie widzów prosto do XIX-wiecznej Warszawy w wersji, jakiej jeszcze nie widzieli. „Twórcy obiecują emocje większe niż w serialowych hitach i wizualny rozmach rodem z hollywoodzkich produkcji. Po zaprezentowanym na forum polskich kin w Gdyni zwiastunie już wiadomo, że produkcja to nie tylko gwiazdorski, ale także wizualny i narracyjny majstersztyk” – czytamy.

Producent Radosław Drabik wierzy, że „Lalka” będzie wydarzeniem, które „przywróci wiarę w kino i oderwie widzów od telewizorów, oferując najlepsze filmowe doświadczenie”. „To film, który wspólnie w kinie mogą zobaczyć nastolatki z rodzicami, z dziadkami, a nawet pradziadkami i każde z nich coś odczuje, coś przeżyje,

a potem jeszcze przez tydzień będą mogli o tym dyskutować. Praca nad takim filmem to dla wszystkich twórców prawdziwy zaszczyt” – zapewnił, cytowany w komunikacie.

Sklep Wokulskiego
zostanie na dłużej

Zdjęcia do filmu rozpoczęły się w Warszawie w lipcu i potrwać do 20 grudnia. Jednak duch powieści Bolesława Prusa będzie się jeszcze unosił nad stolicą przez jakiś czas. Produkcja wzbudziła tak duże zainteresowanie, że zdecydowano o tym, iż filmowy sklep Wokulskiego, wzniesiony w pobliżu pomnika Kopernika, zostanie na Krakowskim Przedmieściu do połowy lutego. „Zadania wyeksponowania obiektu do połowy lutego podjęła się Stołeczna Estrada, za co bardzo dziękuję. Zapraszamy mieszkańców i turystów do zobaczenia części filmowej dekoracji, a przy okazji przejścia się ulicami, którymi niegdyś przechadzał się autor „Lalki” – przekazał w październiku prezydent m. st. Warszawy Rafał Trzaskowski.

Bogata obsada

Współscenarzystami „Lalki” są Maciej Kawalski, Łukasz Świątowiec i Radosław Drabik. Za zdjęcia odpowiada Piotr Sobociński Jr., za scenografię – Marcel Sławiński i Anna Mocny, a za kostiumy – Katarzyna Lewińska. W roli Stanisława Wokulskiego zobaczymy Marcina Dorocińskiego. Izabelę Łęcką zagra Kamila Urzędowska. W obsadzie znaleźli się także m.in. Marek Kondrat, Andrzej Seweryn, Maria Dębska, Mateusz Damięcki, Krystyna Janda, Maja Komorowska, Agata Kulcsa, Karolina Gruszka, Borys Szyc, Maja Ostaszewska, Cezary Żak, Filip Pławiak i Dawid Ogrodnik.

„Lalka” Bolesława Prusa była wcześniej ekranizowana dwa razy: w 1968 r. jako film fabularny w reżyserii Wojciecha Jerzego Hasa oraz w 1977 r. jako serial telewizyjny w reżyserii Ryszarda Bera.

PAP

Zdjęcia kinowej
wersji filmu „Lalka”.
Fot. Materiały prasowe

ŚMIECH NA ZDROWIE

W klinice dentystycznej Niemiec, wchodzi do gabinetu jednego ze stomatologów i pyta:

– Ile kosztuje wyrwanie zęba bez znieczulenia?
– Trzydzieści euro.
– A ile ze znieczuleniem?
– Pięćdziesiąt euro.
– Poproszę w takim razie ze znieczuleniem.

Dentysta aplikuje Niemcowi znieczulenie i prosi, by ten poczekał przed gabinetem dziesięć minut, aż znieczulenie zacznie działać. Ponieważ mija pół godziny, a pacjent się nie pojawia, wyrwizął wychodzi zdziwiony przed gabinet i spotyka tam swojego kolegę, dentystę z gabinetu obok, który mu opowiada:

– Wyobraź sobie, miałem przed chwilą pacjenta. Ależ to był twardziel! Uparł się, że chce rwać zęba bez znieczulenia, a kiedy mu go rwałem, nawet się nie skrzywił!

Góral stanął przed sądem oskarżony o pobicie.

– Oskarżony twierdzi, że uderzył poszkodowanego jeden raz zwiniętą gazetą?
– A, no tak – zgadza się góral.
– I od tego ciosu gazetą poszkodowany doznał wstrząsu mózgu?
– Skoro tak doktor powiedział.
– W takim razie co było w gazecie?
– Nie wiem, nie czytałem.

Więzień zaczyna uciekać z więzienia przez wykopany przez siebie tunel. Nagle spostrzega, że wejście do tunelu zasłonił mu jakiś cień. Po chwili słyszy za sobą czyjeś kroki więc pyta:

– Uciekamy razem?
– Nie mogę.
– Dlaczego?
– Jestem strażnikiem!

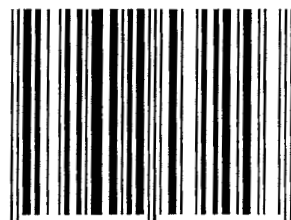
Wódz indiański żąda rozwodu. – Kiedy zasadziłem kukurydę, wyrasta kukurydza zaczyna opowiadać wódcę. Kiedy zasadziłem bób, wyrósł bób i to jest w po-

rządku. Ale kiedy Wysoki Sądzie zasadziłem Indianina, a wyrósł Chińczyk – to musi być powód do rozwodu.

Co to jest bigamia?
– Jak się ma o jedną żonę za dużo. Co to jest monogamia?
– To samo.

Ożeniłeś się i sam sobie guzik do płaszcza przyszywasz?
– A skąd! To nie mój, to żony.

Jaki jest szczyt głupoty?
– Kupić portfel za ostatnie pieniądze.

9 771648 531003